

De voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de Statengriffie

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Erfgoedmonitor Zeeland 2018-2021	166190		

Middelburg, 8 juli 2022

Geachte voorzitter,

Recent hebben wij de Erfgoedmonitor Zeeland 2018-2021 vastgesteld. U treft dit rapport ter informatie bijgaand aan.

De provincie Zeeland is in 2017 gestart met de Erfgoedmonitor. De provincie liet in dat jaar een nulmeting uitvoeren om de staat van onderhoud en de mate van leegstand en herbesteding van alle niet woonhuis rijksmonumenten in kaart te brengen. Sindsdien laat de provincie ieder jaar de staat van onderhoud van 25 % van de niet –woonhuis rijksmonumenten onder de loep nemen. De mate van leegstand en herbesteding worden jaarlijks opnieuw vastgesteld. Het is de bedoeling iedere 4 jaar te rapporteren. Thans is deze eerste vier jaarlijkse rapportage gereed. Iedere provincie in Nederland doet dit op dezelfde wijze zodat onderling vergeleken kan worden.

Uit het rapport blijkt dat een ruime 24% van de Zeeuwse niet-woonhuis monumenten in matige tot slechte staat verkeert. In geen enkel andere provincie is dit percentage zo hoog. Het landelijk gemiddelde percentage is 15,4%.

De categorieën die er in Zeeland het slechtst voorstaan zijn achtereenvolgens de molens (37,1%); de agrarische gebouwen (34,2%);de verdedigingswerken en militaire gebouwen (29.3%); en de weg en waterbouwkundige werken (27,7%).

De monitor kent een hoofdstuk aanbevelingen voor nieuw beleid:

1. Blijf restauraties subsidiëren en verruim het subsidiebudget
2. Stimuleer eigenaren om onderhoudssubsidies bij het Rijk aan te vragen
3. Stimuleer herbesteding, vooral van religieus erfgoed – evalueer de Loods en zie hoe dit gecontinueerd/verbeterd kan worden
4. Stimuleer verduurzaming van monumenten
5. Zet de erfgoedmonitor voort en breid deze uit.

Ad 1)

Naar verwachting stellen wij dit najaar (weer) de regeling vast voor de openstelling van de monumenten restauratiesubsidie regeling voor het volgend jaar. Een verhoging van het totale subsidieplafond voor 2023 is nu niet voorzien. Landelijk heeft het onderwerp in IPO verband zeker de aandacht, maar voorsnog is ook geen zicht op verhoging van het landelijke budget. Deze gelden worden verstrekt op basis van de bestuurlijke afspraken tussen IPO en het Rijk zoals die in 2015 zijn vastgesteld. In deze afspraken zijn ook bepalingen over de matching van de middelen vastgelegd.

Ad 2)

Deze aanbeveling luidt: draag zorg dat dat meer eigenaren de weg weten te vinden naar de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM) van de rijksoverheid. Citaat: "Momenteel maken de inwoners van Zeeland daar relatief weinig gebruik van. Beter gebruik van deze subsidie zou ten gevolg kunnen hebben dat er minder (grote) restauratiesubsidie aanvragen bij de provincie worden gedaan. Ook wordt middels de SIM de instandhouding en onderhoud voor minimaal zes jaar gewaarborgd. Goed onderhoud betekent minder snel verval en minder noodzaak voor een restauratie." Wij nemen deze aanbeveling over en gaan met Erfgoed Zeeland, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en gemeenten in gesprek om te onderzoeken wat effectief en efficiënt hierin zou kunnen zijn.

Ad 3)

De evaluatie van de huidige werkwijze van de Loods herbestemmingen wordt in juli/augustus ambtelijk gestart. Er bereiken ons signalen dat de huidige praktijk leert dat de vraag hoog is voor dit aanbod; de loods wordt bij steeds meer projecten en actoren betrokken; duurzaam herbestemmen is hierbij de rode draad. We wachten de uitkomsten van de evaluatie af.

Ad 4)

Verduurzaming van monumenten is zeker een belangrijk onderwerp. Binnenkort zullen wij besluiten nemen ten aanzien van het proces van een integrale erfgoedvisie zoals dat aan de Staten is toegezegd in de ontwikkelagenda cultuur. In dit voorstel komt het punt van (het stimuleren van) verduurzaming en herbestemmen weer terug. Zie ook bij punt 3: de continuering van de Loods.

Ad 5)

Deze aanbeveling gaat vooral over uitbreiding van de monitor naar energieverbruik van rijksmonumenten en uitbreiding van de monitor met archeologische rijksmonumenten. Vooral nog wachten we de landelijke ontwikkelingen hieromtrent af en continueren we voorlopig de huidige praktijk.

Wij zijn voornemens om na het zomerreces te starten met het proces rondom de Erfgoed visie. Het startmoment van dit proces is de vaststelling door ons van het Koersdocument Uitvoeringsagenda Erfgoed. We zullen dit Koersdocument met u delen. De hierboven genoemde aanbevelingen raken niet alleen onze provinciale verantwoordelijkheden maar ook die van anderen - zoals de eigenaren van niet-woonhuismonumenten; de andere overheden (gemeente, rijk) en een diverse palet aan (erfgoed-) instellingen. De genoemde aanbevelingen krijgen daarom een plek in het proces van het Koersdocument.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. Erfgoedmonitor

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.